

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. KOVO 10 D. NUTARIMO NR. 198
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS GELMIŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO
(TAP NR. 20-1111(2); TAIS NR. 20-10766)**

2020-08-11 Nr. NV-2203

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (ir Lietuvos geologijos tarnyba).

2. Projekto tikslas – įgyvendinti Žemės gelmių įstatymo nuostatas ir Registrų steigimo, kūrimo, reorganizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 881, 9 punktą, suteikiant įgaliojimus Aplinkos ministerijai nustatyti atitinkamas tvarkas ir nustatyti Žemės gelmių registro paskirtį, objektus, registro valdytoją ir registro tvarkytoją, jų teises ir pareigas, registro duomenų ir registro informacijos tvarkymą ir kt.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybė 2020-03-10 nutarimu Nr. 198 patvirtino leidimų naudoti žemės gelmių išteklius (išskyrus angliavandenilius) ir ertmės išdavimo tvarkos, leidimų naudoti angliavandenilių išteklius išdavimo tvarkos ir leidimų tirti žemės gelmes išdavimo tvarkos aprašus;
- Projektas teikiamas siekiant įgyvendinti 2019-10-15 priimto Žemės gelmių įstatymo (toliau – ŽGI) pakeitimo įstatymo (įsigaliojusio nuo 2020-07-01) nuostatas, t. y.:
 - 12 str. 3 d. ir 25 str. 5 d., kuriose įtvirtinta, kad jeigu žemės gelmių tyrimui, žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių naudojimui numatoma naudoti radioaktyviasias, pavojingas žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagas ir mišinius arba atlikti žemės gelmių tyrimą, žemės gelmių išteklius naudoti taikant hidraulinio uolienų ardymo metodą, asmenys, atliekantys žemės gelmių tyrimą, turintys leidimą naudoti žemės gelmių išteklius ar žemės gelmių ertmes, privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka teikti informaciją apie numatomas naudoti radioaktyviasias, pavojingas žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagas ir mišinius.
 - 17 str. 1 d., kurioje įtvirtinta, kad konkursai naudoti naudingųjų iškasenų, išskyrus angliavandenilius, išteklius ir žemės gelmių ertmes vykdomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, jų laimėtoju pripažįstamas fizinis ar juridinis asmuo ar asmenų grupė, veikianti jungtinės veiklos sutarties pagrindu, konkursiniame pasiūlyme nurodžiusi didžiausią įmoką už žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių naudojimo teisės suteikimą. Jeigu pateikiami keli konkursiniai pasiūlymai, kuriuose nurodomos vienodos įmokos už žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių naudojimo teisės suteikimą, laimėtoju pripažįstamas fizinis asmuo ar juridinis asmuo, ar asmenų grupė, veikianti jungtinės veiklos sutarties pagrindu, kuris pirmas pateikė konkursinį pasiūlymą. Konkurso sąlygose numatomas minimalus įmokos už žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių naudojimo teisės suteikimą dydis, kurį sudaro valstybės lėšomis iki konkurso atliktų konkurso objekto žemės gelmių tyrimo darbų sąnaudos ir konkurso parengiamųjų darbų ir organizavimo išlaidos, apskaičiuojamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.
 - 4 str. 4 d. ir 30 str. 2 d., kuriose įtvirtinta, kad duomenys apie žemės gelmių išteklius, žemės gelmių ertmes, gręžinius, geoterminių gręžinių sistemas ir žemės gelmių tyrimus registruojami Žemės gelmių registre. Šį registrą steigia Vyriausybė, jis yra valstybinės geologinės informacijos sistemos sudedamoji dalis.

4. Projekto esmė – siūloma pakeisti Vyriausybės 2020-03-10 nutarimą Nr. 198:

- ji papildant nauju punktu dėl įgaliojimų suteikimo Aplinkos ministerijai nustatyti:

- informacijos apie numatomas naudoti radioaktyviasias, pavojingas žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagas ir mišinius teikimo tvarką ir turinį;
- konkursų naudoti naudingųjų iškasenų, išskyrus angliavandenilius, išteklius ir žemės gelmių ertmes vykdymo, valstybės lėšomis iki konkurso atliktų konkurso objekto žemės gelmių tyrimo darbų sąnaudų ir konkurso parengiamųjų darbų ir organizavimo išlaidų apskaičiavimo tvarką.
- pripažinti netekusiu galios Vyriausybės 2002-04-26 nutarimą Nr. 584 „Dėl Žemės gelmių registro nuostatų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais ir Vyriausybės 2013-07-24 nutarimą Nr. 677 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymą“ su visais pakeitimais ir papildymais.
- nustatyti Žemės gelmių registro paskirtį, objektus, registro valdytoją ir registro tvarkytoją, jų teises ir pareigas, registro duomenų ir registro informacijos tvarkymą, sąveiką su susijusiais registrais, registro duomenų ir registro informacijos saugą, jų skelbimą ir teikimą, registro reorganizavimą ir likvidavimą. Žemės gelmių registro nuostatos patikslintos atsižvelgiant į Žemės gelmių ir kitų įstatymų pasikeitimus, daromi kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai. Žemės gelmių registro nuostatuose atsiranda nauja dalis – Geoterminių gręžinių sistemos.

5. Derinimas:

- Žemės gelmių registro nuostatų projektui išvados gautos iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos. Į pateiktas pastabas atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka;
- Aplinkos ministerijos įgaliojimų projektas be pastabų suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Teisingumo ministerija atkreipė dėmesį, kad lydimajame medžiagoje turėtų būti atskleista, kaip numatoma įgyvendinti ŽGI 25 str. 9 d., pagal kurią jūroje vykdant veiklą, susijusią su angliavandenilių išteklių tyrimo ir (arba) naudojimo gręžinių įrengimu ir angliavandenilių išteklių naudojimu, privaloma laikytis Vyriausybės ar jos įgaliosios institucijos nustatytos avarijų jūroje prevencijos ir likvidavimo tvarkos. Rengėjai pažymi apie ŽGI 25 str. 9 d. įgyvendinti rengiamą atskirą teisės aktą, kuriuo taip pat bus perkeliama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos nuostatos;
- Teisės grupė 2020-06-28 Žemės gelmių registro nuostatų projektui pateikė tikslinamojo ir redakcinio pobūdžio pastabas ir papildomai nurodė pagal gautas pastabas pakoreguotą projektą pateikti derinti Vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos statistikos departamentui ir Nacionalinio kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos. Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos statistikos departamentas projektui pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Į Nacionalinio kibernetinio saugumo centro pateiktą pastabą atsižvelgta;
- Teisės grupė 2020-07-20 Aplinkos ministerijos įgaliojimų projektui pateikė tikslinamojo ir redakcinio pobūdžio pastabas ir nurodė konsoliduoti visus su ŽGI įgyvendinimu teikiamus LRV nutarimų pakeitimo projektus keičiant LRV nutarimą Nr. 198;
- atsižvelgiant į 2020-07-28 tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, Projektas patikslintas (ir darbo tvarka suderintas) pagal Teisės grupės pastabas. Teisės grupė 2020-08-10 išvadoje Nr. NV-2189 pateikta viena techninio pobūdžio pastaba. Dėl ŽGI 25 str. 9 d. įgyvendinimo, Projekto rengėjai teikimo lydraštyje pažymi, kad bus parengtas/rengiamas atskiras Vyriausybės nutarimo projektas, kuriuo taip pat bus perkeliama Direktyvos 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos nuostatos.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje. Projektas patikslintas ir darbo tvarka suderintas su Teisės grupe.

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. 8 706 63780, el. p. jurgita.gaiziuniene@lr.lt

